

jeg ogsaa tror, at et andet Princip vilde være rigtigere end det her etablerede. Det kommer i Virkeligheden ikke saa meget an paa, hvor mange Børn der er i en Klasse, som det kommer an paa, hvor nær disse Børn staa hinanden i Udvikling. Man kan med meget større Lethed undervise 50 Børn i een Klasse af 2 Aargange, som altsaa staa hinanden temmelig nær i Udvikling, end man kan undervise 20 Børn af 4 Aargange (Berg: Det er rigtigt.) Ja, det er fuldstændig rigtigt men derfor bliver dette ogsaa en Indvending mod Forskolen i den Form, som den høitærede Minister har forelagt for Landstinget, og det er en Bestyrrelse af den Redaktion, som her er kommen til Stede; men det forekommer mig, at, naar man vil sætte Bestemmelser for, hvor store Klasserne maa være, og man tager dette til Udgangspunkt, saa skal man bestemme, at der i ingen Klasse maa undervises — naturligvis er der Undtagelser, der kan jo blive stibende Overtagere i en saadan Klasse, ud over den Tid, hvori de skulle være der — mere end to Aargange af Børn. Dette vilde være et langt sundere Princip for Undervisningen end det her foreliggende. Der er et enkelt Punkt endnu i § 13, som jeg nødvendigvis maa sige et Par Ord om, og det er Fordelingen af Skolegangen paa ældste og yngste Klasse, og paa Vinter- og Sommerhaalvaaret. Jeg vil ikke sige det meget høje og ærede Landsting Ubøielighed, det er meget langt fra, det drifter jeg mig ikke til at gjøre; men det er min Overbevisning, at det er Mangel paa praktisk Erfaring, der har bragt disse herværende Bestemmelser ind i denne Lov. Deri skal jeg give det ærede Medlem for Hjerteminde (M. Andersen) Ret; det er en fuldstændig upraktisk Bestemmelse at kalde Børn til Skole 5 Dage om Ugen for 2 Timers Undervisning. Man kan med Tryghed forudsætte, at en hel Del af disse Børn have $\frac{1}{4}$ Mil og derover til Skole. Disse Børn skulle altsaa hver Dag gaa $\frac{1}{4}$ Mil frem og tilbage for disse 2 Timers Undervisning, og de ville derved komme til at anvende 10 Farter frem og tilbage paa disse 10 Timers Undervisning og altsaa gaa $2\frac{1}{2}$ Mil. Fordeler man imidlertid disse Timer paa 2 Dage, gjør man kun Børnene Meilighed 4 Gange og sparer dem $1\frac{1}{2}$ Mil. Dersom man tror det forsvarligt i den Grad at lege med Landalmuens kostbare Tid, tager man storlig fejl, og, hvis man tror derved i mindste Maade at tjene Almuens og vække dens Skolelyst, kan man ikke gjøre noget Bedre end den Slags Ting for at gjøre den endnu mere ligegyldig og kold, end den nogensinde har været. Det gaar derfor ikke an, men det er jo Noget, som med Lethed vil kunne rettes under Forudsætning af den høitærede Ministers Tilslutning, idet jeg antager, at det da ogsaa vil kunne gaa gjennem det andet Thing, naar det bliver fuldstændig klart, at det her foreslaaede ikke gaar an. I det Sele-

taget vil jeg sige, at det er fuldkommen rigtigt, at Hverdagsundervisning i alle Henseender er at foretrække og vil bringe Resultater, der er ulige langt, langt større, end den paa spredte Dage fordelte Undervisning. Det er ganske rigtigt, men det naas ikke ved, som her er foreslaaet, at splitte Undervisningen saa godt som i timevis. Nei, hvad man maa tilstræbe, er et længere Vintersemester og daglig Undervisning i dette, og man skal da ikke gjøre det til Lov, at vedkommende Forældre, som ikke have deres Børn fri om Sommeren, kunne faae det, men man skal gjøre det til Lov, at Børn over en vis Alder skulle være fri om Sommeren. Man tænkte dog ikke, at Skolekommissionen i Virkeligheden skulde kunne sætte nogen virksom Modstand mod de Forældres Begjæring, der ønske deres Børn fritagne om Sommeren. Det vil ikke være muligt; det kan blive forsøgt enkelte Steder, men denne Indflydelse vil blive neutraliseret, og Frugten deraf vil blive, at i hvert Fald alle de fattige Børn, der skulle ud at tjene om Sommeren, ville blive fri. Det ærede Medlem for Rolding (Berg) omtalte § 16, og jeg skal i fuld Maade tiltræde, hvad han sagde derom. Det forekommer mig, at den aller sidste Best af Kommunernes Selvstændighed overfor Undervisningen og Skolelæreren aldeles forsvinder i denne Paragraf; men det er imidlertid ogsaa af de Punkter — den høitærede Minister omtalte det ikke, saavidt jeg erindrer — med Hensyn til hvilke man kunde finde Smødekommen. — Der er i § 18 et enkelt Forhold, som jeg vil berøre i Forbindelse med det; jeg før sagde, Det forekommer mig, at det, der betones her i § 18, ikke var det, der skulde betones fra Statens Side. Jeg vil nemlig vedkjende mig den Anførselse, som ogsaa er udtalt af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds, at Staten kan være berettiget og er berettiget til at have et vist Indsyn med, at dens Medlemmer ikke hengaa i Uvidenhed; men det forekommer mig dog, at det, Staten skal sætte sig for, er ikke at lave en samlet ensformig Skoleplan for hele Landets Skoler, men det er at fastsætte et bestemt Minimum af Kundskabsilegnelse, som inden en vis Tidsgrense skal være naaet — naturligvis som Norm, thi det er altid nødvendigt at gjøre Undtagelser — altsaa et saadant Lavmaal eller Maal. Jeg holder ikke af det Ord Lavmaal — (En Stemme: Lavmaal!) Ja, det bliver jo Et og det Samme. Et saadant Maal kunde Staten være berettiget til at fastsætte, hvorimod Staten med stor Ro kan overlade til de stedlige Bestyrrelser og maaste til de Overordnedes Approbation at lave den egentlige Plan for, hvad der skal læres og læses haabe i Forskolen, Mellemstolen og Efterstolen. Det beror dog til Syvende og Sidst paa de stedlige Bestyrrelses Fliid, Dygtighed og Indsigt, hvad der bliver lært. Til § 19 har jeg ogsaa en Bemærkning at gjøre, nemlig den, at,